

ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ

Αθήνα, 20 Νοεμβρίου 1999

Συνομιλίες διάρκειας περίπου μιάμισης ώρας είχε σήμερα στις 11.30 το πρωί, στο Μέγαρο Μαξίμου, ο Πρωθυπουργός Κώστας Σημίτης με τον Πρόεδρο των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής William Jefferson Clinton, ο οποίος πραγματοποιεί επίσημη επίσκεψη στη χώρα μας.

Στις συνομιλίες μετείχαν από αμερικανικής πλευράς η υπουργός Εξωτερικών Madeline Albright, ο πρεσβευτής των ΗΠΑ στην Αθήνα Nicolas Burns, ο προσωπάρχης του Λευκού Οίκου John Podesta, ο σύμβουλος Εθνικής Ασφαλείας Samuel Berger και ο διευθυντής για θέματα Ευρώπης του Λευκού Οίκου Antony Blinken. Μετείχαν, επίσης, στις διευρυμένες συνομιλίες ο βοηθός υπουργός Εξωτερικών για ευρωπαϊκές υποθέσεις (Assistant Secretary of State for European Affairs) Marc Grossman και ο αναπληρωτής βοηθός του Προέδρου για θέματα Εθνικής Ασφαλείας (Deputy Assistant to the President for National Security Affairs) James Steinberg.

Από ελληνικής πλευράς μετείχαν ο υπουργός Εξωτερικών Γιώργος Παπανδρέου, ο υφυπουργός Εξωτερικών Γρηγόρης Νιώτης, ο πρεσβευτής της Ελλάδας στην Ουάσιγκτον Αλέξανδρος Φίλων, ο ειδικός σύμβουλος του Πρωθυπουργού Νίκος Θέμελης και ο διευθυντής του Διπλωματικού Γραφείου του Πρωθυπουργού πρέσβης Θεόδωρος Σωτηρόπουλος. Και στις διευρυμένες συνομιλίες μετείχαν, επίσης, ο γενικός γραμματέας του υπουργείου Εξωτερικών πρέσβης Κωστής Αγιανός και ο διευθυντής της Α7 διεύθυνσης Β. Αμερικής του υπουργείου Εξωτερικών πρέσβης Ευστάθιος Λώζος.

Μετά τις συνομιλίες, ο Πρόεδρος των Ηνωμένων Πολιτειών και ο Πρωθυπουργός της Ελλάδος προέβησαν σε δηλώσεις προς τους δημοσιογράφους και απάντησαν σε ερωτήσεις τους.

Κ. ΣΗΜΙΤΗΣ: Κυρίες και κύριοι, με ιδιαίτερη χαρά η ελληνική κυβέρνηση, ο ελληνικός λαός και εγώ προσωπικά υποδεχθήκαμε τον Πρόεδρο Κλίντον με την αμερικανική αντιπροσωπεία.

Η επίσκεψη αυτή, έρχεται να επιβεβαιώσει την ιστορική σχέση φιλίας που συνδέει τις δύο χώρες μας, που συνδέει τους λαούς μας. Μια σχέση που κρατήθηκε ζωντανή από τον ελληνισμό που έζησε και ζει

δημιουργικά στις Ηνωμένες Πολιτείες, από τους κοινούς αγώνες μας που είχαμε σε άλλες εποχές, από την εταιρική σχέση μας στην Ατλαντική Συμμαχία, από την πολιτική αλληλεγγύη και τη συνεργασία που έχουμε για τους κοινούς στόχους μας.

Με τον Πρόεδρο Κλίντον είχαμε μια πολύ φιλική, ανοιχτή και ελεύθερη συνομιλία. Στη συνομιλία αυτή θίξαμε όλα τα θέματα. Εκείνα που στη σημερινή συγκυρία έχουν κάποια ιδιαίτερη σημασία για τις χώρες μας: Από τις ελληνο-αμερικανικές σχέσεις έως τις εξελίξεις στα Βαλκάνια, στα ελληνο-τουρκικά και το Κυπριακό.

Συμφωνήσαμε, όσον αφορά τις ελληνο-αμερικανικές σχέσεις, ότι υπάρχει σημαντικό περιθώριο για τη βελτίωση της συνεργασίας ανάμεσα στις δύο χώρες. Η Ελλάδα, χάρη στην οικονομική εξέλιξη που είχε τα τελευταία χρόνια, δημιουργεί νέες αξιόλογες ευκαιρίες για επενδύσεις, εμπόριο, τεχνολογικές και άλλες οικονομικές συνεργασίες.

Για τα Βαλκάνια, πεποίθησή μας είναι ότι η σημερινή κατάσταση εγκυμονεί κινδύνους. Χρειάζεται σταθερότητα στην περιοχή, σεβασμός των υπαρχόντων συνόρων και ένταση στην εφαρμογή των πρωτοβουλιών για την ανασυγκρότηση της περιοχής. Χρειάζεται ιδίως υλοποίηση του Συμφώνου Σταθερότητας.

Για τις σχέσεις με τη γειτονική Τουρκία, εμείς τονίσαμε την ανάγκη τήρησης του Διεθνούς Δικαίου και εφαρμογής των Διεθνών Συνθηκών. Έχουν γίνει τον τελευταίο καιρό βήματα προσέγγισης. Εμείς πιστεύουμε ότι χρειάζεται πιο πειστική απάντηση της Τουρκίας στις πρωτοβουλίες της ελληνικής πλευράς.

Συμφωνήσαμε ότι η ευρωπαϊκή προοπτική της Τουρκίας βοηθά στη στενότερη σύνδεσή της με ένα χώρο ανάπτυξης και ειρηνικής συνεργασίας. Όμως, η υποψηφιότητά της -τονίσαμε εμείς- δεν μπορεί να γίνει δεκτή, χωρίς προϋποθέσεις που βοηθούν στην αντιμετώπιση των προβλημάτων που υπάρχουν.

Για το Κυπριακό συμφωνήσαμε ότι οι συζητήσεις που άρχισαν τώρα θα πρέπει να είναι ουσιαστικές για να οδηγήσουν στην επίλυσή του.

Οι συνομιλίες με την πολιτική ηγεσία των Ηνωμένων Πολιτειών είναι αυτονόητα σημαντικές. Εγινε μια πολύ χρήσιμη ανταλλαγή απόψεων - όπως είπα- για όλα τα θέματα, τα σημαντικά για μας θέματα. Αλλά, επίσης, πιστοποιήσαμε τη φιλία του ελληνικού και του αμερικανικού λαού, τους στενούς και ζωντανούς δεσμούς, όχι μονάχα στο πεδίο της πολιτικής και της οικονομίας, αλλά και σε αυτά των επιστημών, του πολιτισμού που θα πρέπει να επεκτείνουμε.

Κοσσυφοπέδιο, με την υποστήριξή της για οικονομική ανάπτυξη και ανασυγκρότηση και με τις επενδύσεις του ιδιωτικού τομέα, η Ελλάδα έχει ουσιαστικά αναλάβει σήμερα το βαρύτερο φορτίο από οποιαδήποτε άλλη χώρα στην περιοχή.

Το προσδοκώμενο κέρδος είναι τεράστιο: Μια αδιαίρετη και δημοκρατική Ευρώπη στην οποία πόλεμοι, σαν αυτούς που είδαμε στην πρώτη Γιουγκοσλαβία, απλώς δεν υφίστανται πλέον. Θα ήθελα να αποτίσω φόρο τιμής στον Πρωθυπουργό και το λαό της Ελλάδας για όλα όσα πράττουν.

Μιλήσαμε βέβαια και για την πρόοδο που σημειώνουν η Ελλάδα και η Τουρκία στη πορεία προς τη συμφιλίωση και τη διαρκή ειρήνη στο Αιγαίο και την Κύπρο. Είπα στον Πρωθυπουργό πόσο ευχαριστημένος είμαι, που οι προσπάθειές μας είχαν ως αποτέλεσμα τη συμφωνία των δύο μερών στην Κύπρο να αρχίσουν εκ του σύνεγγυς συνομιλίες στις 3 Δεκεμβρίου.

Στόχος μας είναι να τεθούν οι βάσεις για ουσιαστικές διαπραγματεύσεις προς την κατεύθυνση ολοκληρωμένης διευθέτησης. Οι συνομιλίες θα τελούν υπό την αιγίδα των Ηνωμένων Εθνών. Θα προχωρήσουν χωρίς προκαθορισμένους όρους. Αναμένω να εστιασθούν στα ουσιαστικά θέματα που χωρίζουν τα δύο μέρη. Δεν έχουμε αυταπάτες - ο δρόμος μπροστά μας θα είναι δύσκολος. Αλλά θα εργασθούμε στενά με τον Γενικό Γραμματέα Κόφι Ανάν, προκειμένου να εξασφαλίσουμε ότι οι συνομιλίες θα είναι παραγωγικές.

Μιλήσαμε για τις αναπτυσσόμενες σχέσεις στον τομέα του εμπορίου και των επενδύσεων και πώς μπορούμε να τις ενισχύσουμε ακόμη περισσότερο. Η οικονομική αναζωογόνηση της Ελλάδας την κατέστησε έναν από τους πλέον ελκυστικούς χώρους για την ανάπτυξη επιχειρηματικών δραστηριοτήτων στην Ευρώπη.

Και είμαι πολύ ικανοποιημένος ότι η πρόοδος που έχει σημειωθεί στον τομέα της προστασίας των πνευματικών δικαιωμάτων, μας επιτρέπει να προχωρήσουμε γοργά προς τη διευθέτηση - επίλυση του θέματος στον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου.

- Τέλος, θέλω να εκφράσω τα συλλυπητήριά μου, εξ ονόματος του αμερικανικού λαού, προς όλους εκείνους που έχασαν προσφιλή τους πρόσωπα στον τραγικό σεισμό του Σεπτεμβρίου. Δεν θα ξεχάσουμε ποτέ τον ηρωισμό των ελληνικών ομάδων διάσωσης που ανέσυραν επιζώντες από τα ερείπια, όχι μόνο στην Αθήνα, αλλά και στην αντιπέρα όχθη του Αιγαίου στην Τουρκία.

Και είμαι υπερήφανος που η δική μας Ομοσπονδιακή Υπηρεσία Διαχείρισης Εκτακτων Περιστατικών συμφώνησε με τις αντίστοιχες ελληνικές υπηρεσίες να συνεργασθούν για την ενίσχυση της ετοιμότητάς τους.

Είμαι πολύ ικανοποιημένος για την πρόοδο που σημειώσαμε σήμερα. Οπως ανέφερα και χθες το βράδυ, ενώ αναζητούμε την έμπνευση στην αρχαία Ελλάδα, στρεφόμαστε στη σύγχρονη Ελλάδα ως παράγοντος ηγεσίας και συνεργασίας. Και μετά από αυτή την επίσκεψη, είμαι πεπεισμένος ότι το μέλλον της συνεργασίας μας είναι πράγματι ισχυρό.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Κύριε Πρόεδρε των ΗΠΑ, εξ όσων γνωρίζουμε, εν όσω είσαστε στην Τουρκία, ζητήσατε μια συγκεκριμένη κίνηση από την Αγκυρα που να συνδυάζεται με αυτό που έκανε η Ελλάδα έτσι ώστε να διευκολυνθεί η υποψηφιότητά της στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Εχετε να μας πείτε κάτι;

W. J. CLINTON: Κοιτάξτε, δεν ήταν αυτός ο ρόλος μου. Να σας πω τι ακριβώς έκανα: Σε κάθε ευκαιρία, δημοσίως και ιδιωτικώς, ενώπιον της Τουρκικής Εθνοσυνέλευσης, του επιχειρηματικού κόσμου, των επιζώντων από το σεισμό, σε όλες τις συναντήσεις υπογράμμισα τη σημασία των εκκρεμών ζητημάτων μεταξύ Ελλάδος και Τουρκίας, περιλαμβανομένου και του Κυπριακού. Και ζήτησα, πάνω απ' όλα, να συζητηθούν τα θέματα αυτά. Και ήρθα πιστεύοντας ότι τους προσεχείς δύο μήνες, καθώς όλα αυτά τα θέματα αλληλοσυνδέονται (οι εκ του σύνεγγυς συνομιλίες στο πρόβλημα της Κύπρου, το θέμα της υποψηφιότητας της Τουρκίας στην Ε.Ε. που θα αποφασισθεί από το Τακτικό Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Ελσίνκι, οι διμερείς συνομιλίες μεταξύ Ελλάδος και Τουρκίας και γνωρίζω ότι ο Πρωθυπουργός επιδεικνύει έναν πολύ ηγετικό ρόλο) σε όλα αυτά τα θέματα, λοιπόν, θα υπάρξει πρόοδος. Ελπίζω ότι το δικό μου ταξίδι εκεί ήταν εποικοδομητικό και τα αποτελέσματα θα διαρκέσουν. Δεν αναμένω η τουρκική ηγεσία να θεωρήσει εμένα ως το φορέα επίλυσης όλων των προβλημάτων. Ελπίζω να δημιουργήσα το κατάλληλο κλίμα για να προωθηθούν τα συγκεκριμένα αυτά θέματα.

Κ. ΣΗΜΙΤΗΣ: Να προσθέσω και εγώ δύο λέξεις: Στη συνάντησή μου με τον κ. Ετσεβίτ και στις συναντήσεις που είχε ο κ. Παπανδρέου με τον κ. Τζεμ τονίσαμε την ανάγκη ότι θα πρέπει να υπάρχουν κάποιες κινήσεις από την πλευρά της Τουρκίας. Και πιστεύω ότι η επίσκεψη του Προέδρου Κλίντον, ο οποίος αναφέρθηκε σ' αυτό το θέμα, έχει βοηθήσει, όπως και η συζήτηση βεβαίως που είχαμε εμείς, στη συνειδητοποίηση από την τουρκική πλευρά ότι τα πράγματα δεν είναι έτσι εύκολα, δηλαδή απλώς περιμένουμε να συμβεί κάτι και εμείς δεν συμβάλλουμε καθόλου. Εδώ ισχύει το ρητό "συν Αθηνά και χείρα κίνει". Πρέπει να κινήσουν τη χείρα, να δραστηριοποιηθούν και εκείνοι.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Οι χθεσινοβραδυνές διαδηλώσεις στην Αθήνα προκάλεσαν φωτιές και πολλές υλικές ζημιές. Τι λέτε στους Έλληνες που αντιτίθενται στην εδώ επίσκεψή σας; Ποιο είναι το μήνυμά σας προς τους Έλληνες που διαδήλωναν κατά της επίσκεψής σας;

W. J. CLINTON: Κατ' αρχάς, ιδιαιτέρως στην Ελλάδα, οι άνθρωποι έχουν απόλυτο δικαίωμα να διαμαρτύρονται, είναι βασική αρχή της δημοκρατίας. Δεύτερον, πιστεύω ακράδαντα ότι οι διαμαρτυρίες πρέπει να είναι ειρηνικές. Γι' αυτό ακριβώς το λόγο λυπούμαι βαθύτατα για τους Έλληνες εκείνους, των οποίων οι ιδιοκτησίες υπέστησαν ζημιές. Ωστόσο, νομίζω πως το σημαντικό είναι ότι εμείς γνωρίζουμε την αξία των σχέσεων μεταξύ των δύο χωρών.

Ξέρω ότι ο αμερικανικός λαός εκτιμά τις σχέσεις με την Ελλάδα και ασφαλώς κατανοεί ότι σχεδόν ολόκληρος ο ελληνικός λαός διαφωνούσε με τον πόλεμο στο Κοσσυφοπέδιο και τη Βοσνία, ενώ οι περισσότεροι Αμερικανοί πιστεύουν ότι κάναμε ακριβώς το σωστό για να αντισταθούμε στην εθνική κάθαρση. Αυτό όμως δεν σημαίνει ότι σε καμιά περίπτωση δεν θα συνεχίσουμε την αγάπη και την υποστήριξή μας προς τον ελληνικό λαό και την ελληνική κυβέρνηση.

Επίσης, πιστεύω ότι ο ελληνικός λαός πρέπει να καταλάβει ότι υπάρχει αξία στη σχέση μας και τη συνεργασία μας. Ακόμη και όταν υπάρχουν διαφωνίες, δεν θα πρέπει σε καμιά περίπτωση να υπονομεύσει την εταιρική σχέση μας, τη συνεργασία μας και τη φιλία μας. Το λέω αυτό και για το μέλλον.

Εγώ προσωπικά θαυμάζω τον ηγετικό ρόλο που διαδραματίζει η Ελλάδα και στο θέμα της Βοσνίας- Ερζεγοβίνης και γενικότερα στα Βαλκάνια. Πιστεύω ότι αν οι υπόλοιποι εξ ημών διαδραματίσουμε το δικό μας ρόλο και προσφέρουμε τη δυνατότητα στις χώρες αυτές να προχωρήσουν, τότε η Ελλάδα θα διαδραματίσει πραγματικά έναν πολύ ουσιαστικό ρόλο στο μέλλον.

Κ. ΣΗΜΙΤΗΣ: Να προσθέσω και εγώ δύο λόγια: Η Ελλάδα είναι μια χώρα δημοκρατική, στην οποία ο καθένας μπορεί να εκφράζει τις απόψεις του. Αλλά, όπως είχαμε τονίσει και πριν την έλευση του Προέδρου Κλίντον, επιβάλλεται από το Σύνταγμά μας η έκφραση αυτών των απόψεων να είναι ειρηνική, να εντάσσεται εντός του πλαισίου της νομιμότητας.

Λυπάμαι ότι μερικοί δεν πρόσεξαν αυτή τη βασική αρχή του Δικαίου μας, τη βασική αρχή για να λειτουργεί η Πολιτεία μας. Αλλά η φιλία ανάμεσα στους δύο λαούς και η συνεργασία με τις ΗΠΑ δεν καθορίζεται απ' αυτές τις διαμαρτυρίες. Καθορίζεται από τους κοινούς

στόχους, από τις κοινές επιδιώξεις, την προσπάθεια να αντιμετωπίσουμε μαζί προβλήματα.

Η σημερινή συνεδρίαση έδειξε ότι και κοινοί στόχοι υπάρχουν και κοινές επιδιώξεις και από κοινού προσπαθούμε. Αυτή είναι η βάση της φιλίας μας.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Κύριε Πρόεδρε των ΗΠΑ, παρηκολούθησα το ταξίδι σας στην Αγκυρα. Είσατε ένας από τους θερμότερους υποστηρικτές της τουρκικής υποψηφιότητας στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Πιστεύετε ότι οι όροι που τίθενται για την τουρκική υποψηφιότητα πρέπει να περιλαμβάνουν και την επίλυση του Κυπριακού; Και μια δεύτερη ερώτηση: Όσον αφορά τη δικαιοδοσία του Διεθνούς Δικαστηρίου της Χάγης, τι ακριβώς έχετε να πείτε; Τη δέχεσθε;

W. J. CLINTON: Το είπα ήδη και το επαναλαμβάνω: Πιστεύω πως οι διαφορές στο Αιγαίο μεταξύ Ελλάδος και Τουρκίας θα πρέπει να παραπεμφθούν στο Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης ή σε κάποιο άλλο αμοιβαίως αποδεκτό Όργανο. Αυτό είναι γνωστό. Και βεβαίως, δεν θα πρέπει καμιά άλλη πλευρά να επιβάλει κάποια άποψη.

Εγώ υποστηρίζω την επίλυση του κυπριακού ζητήματος. Πράγματι, στηρίζω την τουρκική υποψηφιότητα για την ένταξη της Τουρκίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Ταυτόχρονα όμως, κατέβαλα τεράστια προσπάθεια για την επίλυση του Κυπριακού. Δούλεψα όσο πιο σκληρά μπορούσα και θα συνεχίσω να το πράττω.

Όταν οι χώρες- μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης συνεδριάσουν στο Ελσίνκι (γνωρίζετε ότι οι ΗΠΑ δεν μετέχουν) θα αποφασίσουν για την τουρκική υποψηφιότητα και τους όρους. Έχω, όμως, την αίσθηση ότι όσο περισσότερο η Τουρκία ενσωματώνεται, εντάσσεται στην Ευρώπη και όσο προχωρά ο διάλογος με την Ελλάδα, τόσο βελτιώνεται το κλίμα και τόσο πιο εύκολα μπορούν να επιλυθούν τα ζητήματα και έτσι θα είναι και καλύτερο το μέλλον για τις δύο χώρες.

Όπως είπα και στους Τούρκους, το λέω και σε σας, δεν νομίζω ότι είναι δυνατόν να έχουμε ένα ειρηνικό μέλλον, χωρίς να λυθεί το κυπριακό πρόβλημα. Θα πρέπει δηλαδή όλα τα ζητήματα που εκκρεμούν να επιλυθούν για να εξασφαλίσουμε αυτό το μέλλον.

Κ. ΣΗΜΙΤΗΣ: Σας έχω αναφέρει ότι η ελληνική κυβέρνηση, εγώ προσωπικά είχα μία σειρά επαφών. Συναντήθηκα και μίλησα με όλους τους Πρωθυπουργούς των κρατών-μελών της Ε.Ε. γύρω από αυτό το θέμα. Κάνουμε μια συζήτηση για να διαπιστώσουμε ποιος είναι ο καλύτερος δρόμος για να μπορούμε να υπερβούμε τα προβλήματα στο μέλλον. Πιστεύω πως θα ήταν αντιπαραγωγικό, αν τώρα, όταν είναι σε εξέλιξη αυτή η συζήτηση, συγκεντρωθούμε στο ένα ή το άλλο σημείο.

Δεν διευκολύνει τη συζήτηση. Λοιπόν, νομίζω ότι θα έρθει η ώρα στο μέλλον για να διευκρινίσουμε αυτά, αλλά αυτή τη στιγμή δεν βοηθάει ο περιορισμός σε ένα, δύο, τρία θέματα, χωρίς να βλέπει κανείς το σύνολο, χωρίς να βλέπει κανείς το στόχο της προσπάθειας.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, χθες ο Τζωρτζ Μπους αναφέρθηκε στις προτεραιότητες της πολιτικής του σχετικά με την Κίνα και τη Ρωσία. Είπε ότι θα πρέπει να τις δούμε ως ανταγωνιστές και όχι ως στρατηγικούς εταίρους. Ποια είναι η άποψή σας; Αισθάνεστε, έχετε την εντύπωση ότι έχει μια ολοκληρωμένη άποψη για τον κόσμο ώστε να είναι κατάλληλος πρόεδρος;

W.J. CLINTON: Εσείς θέλετε να με εμπλέξετε στις εκλογές, αλλά εγώ δεν είμαι υποψήφιος, παρ' όλο που στο παρελθόν ήμουν ευτυχής όταν διεξήγαγα προεκλογικές καμπάνιες!

Νομίζω ότι ορθώς πράξαμε να διαπραγματευτούμε τη Συμφωνία του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου με την Κίνα. Και όπως με όλες τις μεγάλες χώρες είμαστε ταυτόχρονα ανταγωνιστές, αλλά και εταίροι.

Υπάρχει ένα πρόβλημα όταν χαρακτηρίζουμε μια χώρα ως ανταγωνιστή. Δηλαδή, δεν μπορούμε να πούμε με απόλυτη βεβαιότητα -ότι τα προσεχή 20 χρόνια θα έχουμε ανταγωνιστική σχέση. Εμείς θα υποστηρίξουμε τις εσωτερικές εξελίξεις σ' αυτές τις χώρες. Υπάρχουν προβλήματα με την ελεύθερη έκφραση και τα θρησκευτικά δικαιώματα των πολιτών στην Κίνα. Υπάρχουν επίσης σοβαρές διαφορές, όπως διαπιστώθηκε στη Σύνοδο Κορυφής του ΟΑΣΕ, για παράδειγμα το πρόβλημα που εκκρεμεί στην Τσετσενία.

Ωστόσο, έχουμε κοινά συμφέροντα να συνεργασθούμε όπου μπορούμε.

Είδαμε τους Ρώσους να αποσύρουν τα στρατεύματά τους από τις χώρες της Βαλτικής. Διαπιστώσαμε μια πολύ σημαντική μείωση της πυρηνικής τους ικανότητας και το Κογκρέσο έδωσε την έγκρισή του για να συνεχίσουμε τη συνεργασία με τη Ρωσία, όπου εκεί προχωρούν σε οικονομικές μεταρρυθμίσεις.

Πράγμα που σημαίνει ότι και στις δύο περιπτώσεις θα υπάρχουν στιγμές ανταγωνισμού και στιγμές συνεργασίας. Αυτό όμως που θα πρέπει να επιδιώκουμε με όλες τις χώρες και μάλιστα με τις μεγάλες χώρες είναι να τις βλέπουμε σύμφωνα με τα επιτεύγματα των λαών τους και να τις βοηθούμε να επωφελούνται από τις σχέσεις τους με τις άλλες χώρες. Δηλαδή, αντί να εφαρμόζουμε την παλαιομοδίτικη πολιτική του 19ου και του 20ου αιώνα, όπου δηλαδή κάποιος κυριαρχεί επί κάποιων άλλων, νομίζω ότι θα πρέπει να έχουμε φαντασία.